

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG LEGFELSŐBB BÍRÓSÁGA

Bhar.III.1.128/2008/4.szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága, mint harmadfokú bíróság Budapesten, a 2009. év június hó 2. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

v é g z é s t :

A különös kegyetlenséggel elkövetett emberölés büntette miatt G.T-né ellen folyamatban lévő büntetőügyben a Fővárosi Ítéltábla 1.Bf.226/2007/6. számú ítéletét helybenhagyja.

A harmadfokú eljárás során felmerült 13.500 (tizenháromezer-ötszáz) forint bünygyi költséget az állam viseli.

I n d o k o l á s

G.T-né szül. Gy. Gy. vádlott ellen a Nógrád Megyei Főügyészség a Btk. 166.§ (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés b/ pontja szerint minősülő és büntetendő társtettesként, különös kegyetlenséggel elkövetett emberölés büntette miatt emelt vádat. Az ügyben eljáró Nógrád Megyei Bíróság a 2005. évi március hó 1. napján kelt B.76/2004/26. számú ítéletével G.T-né vádlottat bűnösnek mondta ki emberölés büntettében és ezért őt 7 évi börtönbüntetésre és 7 évi közügyektől eltiltásra ítélte.

A Fővárosi Ítéltábla a 2006. április hó 12. napján kelt 3.Bf.508/2005/16. számú végzésével a Nógrád Megyei Bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására utasította.

A megismételt eljárás során a Nógrád Megyei Bíróság a 2007. június hó 5. napján kihirdetett 3.B.108/2006/40. számú ítéletével G.T-nét az ellene különös kegyetlenséggel elkövetett emberölés büntette miatt emelt vád alól felmentette, egyben rendelkezett a lefoglalt bűnjelek elkobzásáról, illetve az eljárás során felmerült bűnügyi költség viseléséről.

Az ítéletet a vádlott és védője tudomásul vette, ugyanakkor az ügyész a vádlott bűnösségének megállapítása és büntetés kiszabása végett jelentett be fellebbezést, amelyet a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a Bf.274/2007/3. számú átiratában módosított tartalommal az ítélet ismételt hatályon kívül helyezése érdekében tartott fenn.

A Fővárosi Ítéltábla a 2008. évi szeptember hó 18. napján kelt 1.Bf.226/2007/6. számú ítéletével a Nógrád Megyei Bíróság ítéletét megváltoztatta, G.T-né vádlottat bűnösnek mondta ki segítségnyújtás elmulasztásának büntetében és bűnpártolás büntetében, ezért őt halmazati büntetésül 3 évi börtönbüntetésre és 3 évi közügyektől eltiltásra ítélte. Az ítéltábla rendelkezett az előzetes letartóztatásban töltött idő beszámítására, egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

A Nógrád Megyei Bíróság által megállapított tényállás szerint G.G. sértettet 2003. július hó 10. napján 22 órát követően pontosan már meg nem határozható időben mintegy tizennégy késszúrás érte, amelyek döntően szúrt, illetve metszett sérüléseket okoztak. A sértett halála rövid időn belül a bántalmazás következményeként az élettel összeegyeztethetetlen többszörös belső szerv sérülésekkel okozati összefüggésben következett be, életét a gyors és szakszerű orvosi beavatkozás sem menthette volna meg. A Nógrád Megyei Bíróság ítéletében rögzítette, hogy a szívserülést okozó szúrást követően a sértett még körülbelül 1-2 percig mozgásképes lehetett. Ugyanakkor a sértett halála bekövetkeztének időpontját és a szúrások elszenvedésének sorrendjét nem lehetett pontosan megállapítani.

A Nógrád Megyei Bíróság jogi álláspontja szerint mivel az eljárás során nem lehetett bizonyítani, hogy a sértett halálát - szándékos cselekményével - G.T-né vádlott okozta volna, így azt sem lehetett egyértelműen és tényként rögzíteni, hogy G.T-nét terhelte-e segítségnyújtási kötelezettség, illetve elkövethette-e a bűnpártolás büntettét. A bíróság álláspontja szerint az alapcselekmény elkövetője a bűnpártolás tettese nem lehet, és mivel nem bizonyítható, de nem is zárható ki az ölésre irányuló tettesi magatartás, így sem a segítségnyújtás elmulasztása, sem a bűnpártolás nem állapítható meg.

A Fővárosi Ítéltábla a Nógrád Megyei Bíróság jogi okfejtésével szemben arra az álláspontra helyezkedett, hogy G.T-né vádlott

bizonyítottság hiányában történő felmentése a vádirati tényállást alapul véve nem járhat azzal a következménnyel, hogy a terhére fennmaradó egyéb bűncselekményekben a bűnössége ne kerüljön megállapításra. Az ugyanis a Fővárosi Ítéltábla jogi álláspontja szerint tény, hogy - tudva a sértettel szemben megvalósított bűncselekményről - a vádlott a konyhapadlón lévő vérszenyeződést felmosta és a bűncselekmény elkövetési eszközeit elmosta, és az életveszélyben lévő sértett számára nem hívott segítséget. Ezzel pedig a Btk. 172.§ (1) bekezdésébe ütköző és a (3) bekezdés első fordulata szerint minősülő segítségnyújtás elmulasztása büntetetténe, valamint a Btk. 244.§ (1) bekezdés b/ pontjába ütköző és a (3) bekezdés a/ pontja szerint minősülő és büntetendő bűnpártolás büntetetténe törvényi tényállását kimerítette.

Az ítélet ellen a vádlott és védője felmentés érdekében, míg a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a vádlott terhére jelentett be fellebbezést és indítványozta, hogy a Legfelsőbb Bíróság a Be. 398.§-a alapján a Fővárosi Ítéltábla ítéletét változtassa meg és G.T-né vádlottat mondja ki közvetett tettesként elkövetett emberölés büntetettében és a vele szemben kiszabott fő- és mellékbüntetés mértékét súlyosítsa, valamint állapítsa meg, hogy az eljárás során felmerült bűnügyi költséget a vádlott viseli.

A Legfőbb Ügyészség a BF.2633/2008. számú átiratában a Fővárosi Ítéltábla ítélete ellen a másodfokú ügyész által bejelentett fellebbezést a Be. 385.§-ára figyelemmel a Be. 357.§-ának (2) bekezdése alapján visszavonta és indítványozta, hogy a Legfelsőbb Bíróság a Fővárosi Ítéltábla ítéletét hagyja helyben. A Legfőbb Ügyészség a vádlott és védő fellebbezését alaptalannak tartotta.

G.T-né védője által bejelentett fellebbezés írásbeli indokolása szerint törvénysértő volt az ítéltábla részéről a két bűncselekmény vonatkozásában a bűnösség megállapítása, mivel ellentétes a Be. 2.§ (2) bekezdésében foglaltakkal, ami szerint csak olyan bűncselekmény alapján lehet ítéletet hozni, amelyet a törvényes vád tartalmazott.

A védő álláspontja szerint nem lehetett volna megállapítani a vádlott bűnösségét a segítségnyújtás elmulasztásának büntetettében, figyelembe véve azon tényt, hogy a vádlott is megsérült, így nem volt elvárható tőle, hogy testi épségét kockáztassa mások életének megmentése érdekében. Ezen túlmenően a védői okfejtés szerint nincs helye a bűncselekmény felrovásának abban az esetben sem, ha az elkövetőtől elvárható lenne ugyan, hogy felismerje a sértett veszélyhelyzetbe került állapotát, de ebben őt gondatlanság terheli. Álláspontja szerint nem követhette el a vádlott a bűnpártolás büntetettét sem, ugyanis ezen bűncselekmény esetén az elkövető tudatának át kell fognia, hogy az alapbűncselekmény elkövetőjének érdekében cselekszik és követ el bűncselekményt.

Jelen esetben ez szóba sem kerülhet, hiszen az alaphűncselekműny tettese nem ismert. A védő indítványozta, hogy a Legfelsőbb Bíróság G.T-né vádlottat a segítségnyűjtás elmulasztásának bűntette és a bűnpártolás bűntette alól bizonyítottság hiányában mentse fel.

A vádlott és védője másodfellebbezése nem alapos.

A Nógrád Megyei Bíróság részletes indokát adta annak, hogy az emberölés bűntette miatt emelt vád alól felmentett G.T-né vádlott bűnösségét bűnpártolásban, illetve segítségnyűjtás elmulasztásában miért nem állapította meg. A Fővárosi Ítéltőábla az elsőfokú bíróság indokait nem találta alaposnak, ezért G.T-nét a már említett bűncselekműnyekben bűnösnek mondta ki és azokért bűntetést szabott ki.

A Legfelsőbb Bíróság a Be. 387.§-ának (1), (2) és (4) bekezdésében foglalt terjedelemben bírálta felöl a rendes jogorvoslattal megtámadott ítéletet.

A Legfelsőbb Bíróság a felölbírálát eredményeként megállapította, hogy mind az első-, mind a másodfokú bíróság a perjogi szabályok megtartásával folytatta le a bűntetőeljárásat és a másodfokú bíróság által szerkesztési formájában helyesbített és ilyen módon irányadó tényállás nem szenved olyan mérvű - megalapozatlansághoz vezető - hiányosságokban, amely az ítélet hatályon kívül helyezését indokolná. Ennek megfelelően a harmadfokú eljárás során a Be. 388.§ (1) bekezdése szerint a jogerősen megállapított tényállás volt az irányadó.

Nem sértette meg a Fővárosi Ítéltőábla a Be. 2.§ (2) bekezdésében írt vádhoz kööttség követelműnyét, ugyanis a Nógrád Megyei Főűgyésztség vádirata pontosan körülírta a segítségnyűjtás elmulasztásának, illetve a bűnpártolás bűntettének megállapítására alkalmas tényeket. Ekként a törvényes vád hiánya szóba sem kerülhet. Megjegyzi a Legfelsőbb Bíróság, hogy a 2006. évi LI. törvűnyel módosított Be. 2.§ (2) bekezdése kizárólag a 2006. július 1. után benyűjtott vád esetében alkalmazható. A jelen esetben viszont a vád benyűjtására 2004. április 7. napján került sor, így a Be. akkor hatályos 2.§ (2) bekezdése az irányadó, amely szerint a bíróság csak annak a személynek a bűntetőjogi felelősségéről dönthet, aki ellen vádat emeltek és csak olyan cselekműny alapján, amelyet a vád tartalmaz. A törvényes vád kereteit a vádiratban leírt tények köre jelenti, amelyhez a bíróság annyiban kötve van, hogy azon túl nem terjeszkedhet, ám köteles azt kimeríteni. Ezen törvűnyi kötelezettségének tett eleget a Fővárosi Ítéltőábla, amikor a felmentéssel nem érintett tényállási részeket elbírálva a vádlott bűntetőjogi felelősségét az ott írt tények alapján megállapította. A vád egyébként a jelenleg hatályos Be. 2.§ (2) bekezdésében írt követelműnyeknek is megfelelt, ugyanis

tartalmazta mindazokat a tényeket, amelyeknek a büntetőjogi felelősség elbírálása szempontjából jelentőségük lehet. Természetesen a Nógrád Megyei Főügyészség következetes volt akkor, amikor a társtettesként, különös kegyetlenséggel elkövetett emberölés büntette miatt emelt vád mellett a tényállásban szereplő - és álláspontja szerint önállóan fel nem róható - segítségnyújtás elmulasztását, illetve a bűnpártolás büntettét jogilag nem értékelte és nem jelölte meg a cselekmények Btk-n alapuló minősítését.

Alaptalan az a védelmi hivatkozás, amely szerint a vádlott büntetőjogi felelőssége a segítségnyújtás elmulasztásának büntetében már csak azért sem lett volna megállapítható, mert nem volt elvárható tőle, hogy saját testi épségének kockáztatása mellett mások életének megmentése érdekében tevékenykedjen. Az irányadó tényállás szerint azonban G.T-né vádlott a vádbeli cselekmény alkalmával a vállán sérült meg, így semmi nem akadályozta abban, hogy az életveszélyes állapotban lévő sértett számára segítséget nyújtson, illetve segítséget hívjon, annál is inkább, mivel saját egészségi állapotának megóvása érdekében ezt megtette. A segítségnyújtás teljesítésének elvárhatóságát pedig nem zárja ki a segítségre szorulóval szembeni ellenérzés, ellenséges viszony, így a vádlott esetében az, hogy a sértett korábban neki okozott kisebb sérülést. Végül nem helytálló azon hivatkozás sem, hogy a vádlottat gondatlanság terhelte volna annak felismerésében, hogy a sértett segítségnyújtásra szorult-e vagy sem.

Az eljáró bíróságok az emberölés büntette kapcsán a vádlott elkövetői minőségét nem állapították meg. Az viszont a tényállásból egyértelmű, hogy az ölés cselekmény véghezvitelét a vádlott közvetlenül észlelte, s felismerte azt is, hogy súlyos sérüléseket elszenvedő hozzátartozója segítségre szorul. A tőle elvárható - a közte és a sértett között fennálló szoros családi kapcsolat által is megalapozott - segítség nyújtását azonban szándékosan elmulasztotta, ekként bűnösségét a Btk. 172.§-ának (1) bekezdésében írt és a (3) bekezdés első fordulata szerint minősülő büntetettben törvényesen állapította meg a másodfokú bíróság.

Téves továbbá az a védői okfejtés is, hogy a bűnpártolás büntette azért nem róható a vádlott terhére, mert a büntetőeljárás során az alapbűncselekményt elkövető személye nem volt kétséget kizáróan megállapítható. A bűnpártolás tényállásszerűségének ugyanis nem feltétele, hogy az, aki a büntetőeljárás sikerét megghiúsítani törekszik, tisztában legyen a tettes személyével, mivel elegendő annak tudata, hogy akinek az érdekében cselekszik, bűncselekményt követett el. Ez pedig az irányadó tényállás szerint G.T-né számára is teljesen egyértelmű volt.

A kifejtett indokoknak megfelelően a Legfelsőbb Bíróság a vádlott és védője által előterjesztett fellebbezést alaptalannak találta, ezért a Fővárosi Ítéltábla ítéletét a Be. 397.§-ának első fordulata alapján helybenhagyta.

A harmadfokú eljárásban a kirendelt védő közreműködésével felmerült bűnügyi költség viselésére vonatkozó rendelkezés a Be. 385.§-ára és a 381.§-ának (1) bekezdésére figyelemmel a Be. 339.§-ának (1) bekezdésén alapszik.

Budapest, 2009. június 2.

Dr. Akác József s.k. a tanács elnöke, Dr. Varga Zoltán s.k. előadó bíró, Dr. Márki Zoltán s.k. bíró.

A kiadmány hiteléül:

*írnok
MV*